

Forsikringsvilkår

for innskuddsbasert kollektiv livrente
med investeringsvalg

Gjelder fra 1.1.2016

Forsikringsvilkår - innholdsfortegnelse

1. Innledende bestemmelser	3
1.1 Innskuddsbasert Kollektiv livrente med investeringsvalg	3
1.2 Tilleggsdekninger som kan tilknyttes	3
1.3 Informasjon til medlemmene	3
1.4 Definisjoner	4
1.5 Ikrafttredelse og utvidelse av forsikringen	5
1.6 Opplysningsplikt	5
2. Særskilte vilkår for sparing til Livrente	5
2.1 Forvaltning av sparesaldo	5
2.1.1 Rebalansering	6
2.2 Force Majeure	6
2.3 Endring/oppheving av fond	6
2.3.1 Investeringsportefølje	6
2.3.2 Åpen investeringsprofil	6
2.4 Utbetaling av livrente	6
2.5 Dødsfall	6
3. Særskilte vilkår for tilleggsdekninger	6
3.1 Uførepensjon	6
3.2 Ektefellepensjon	7
3.3 Samboerpensjon	7
3.4 Barnepensjon	7
3.5 Betalingsfritak	8
3.6 Forholdsregler ved arbeidsuførhet	8
3.7 Begrensninger i retten til uførepensjon og betalingsfritak	8
3.8 Premie og overskudd for tilleggsdekningene	9
3.9 Utbetaling av tilleggsdekninger	9
4. Generelle bestemmelser	9
4.1 Innbetaling	9
4.3 Endringer og reguleringer	9
4.3.1 Forsikringstakers rett til å foreta endringer i forsikringsavtalen	9
4.3.2 Medlemmets rett til å foreta endringer	9
4.3.3 Selskapets rett til å foreta endringer i forsikringstiden	9
4.4 Utmelding	10
4.5 Oppheving av avtalen	10
4.6 Fortsettelsesforsikring	10
4.7 Gjenkjøp	11
4.8 Flytting	11
4.9 Krig og annen katastrofe	11
4.10 Foreldelse	11

Forsikringsvilkår for innskuddsbasert Kollektiv livrente med investeringsvalg

Gjelder fra 1.1.2016

1. Innledende bestemmelser

1.1 Innskuddsbasert Kollektiv livrente med investeringsvalg

Innskuddsbasert Kollektiv livrente med investeringsvalg er en pensjonsordning, med eventuelle tilleggsdekninger, som en arbeidsgiver, forening eller lignende etablerer til fordel for sine ansatte/medlemmer. Oppsparingen er basert på årlige innskudd til livrente tillagt årlig avkastning.

Hvis arbeidsgiver (virksomhetens eier) som arbeider i egen bedrift er med i ordningen, går vedkommende inn under disse bestemmelser på samme måte som arbeidstakere. Det skal være klart definerte objektive vilkår for medlemskap i ordningen. Alle innenfor en definert gruppe må være medlem. Gruppen må bestå av minst to personer.

For Innskuddsbasert Kollektiv livrente med investeringsvalg gjelder disse forsikringsvilkårene og de spesielle vilkårene som blir avtalt mellom arbeidsgiveren og SpareBank 1 Forsikring AS. For øvrig gjelder forsikringsvirksomhetsloven av 10. juni 2005 (FVL), lov om forsikringsavtaler (FAL) av 16. juni 1989, lov om verdipapirfond (VPF) av 25. november 2011 og norsk lovgivning ellers.

Kollektiv livrente følger ikke det regelverk som er etablert for skattefavorediserte kollektive pensjonsordninger (lov om foretakspensjon (LOF), lov om tjenestepensjon (LTP) av 13. desember 2013, lov om innskuddspensjon (LOI) og lov om obligatorisk tjenestepensjon av 21. desember 2005 (OTP)). En rekke bestemmelser i disse vilkår har likevel løsninger eller reguleringer som er tilsvarende i LOF, LTP og LOI.

Vilkårene går foran der de skiller seg fra lovregler som kan fravikes.

Teksten i forsikringsbeviset og avtalen gjelder foran vilkårene. Forsikringsbevis, avtalen og vilkårene gjelder, i denne rekkefølgen, foran lovbestemmelser som kan fravikes.

For plasseringer i Åpen investeringsprofil gjelder dessuten de underliggende fonds vedtekter. Forsikringsvilkårene gjelder foran vedtektene. Tilsvarende gjelder egne retningslinjer for hver investeringsportefølje. Forsikringsvilkårene gjelder foran retningslinjene.

1.2 Tilleggsdekninger som kan tilknyttes

I tillegg til livrente kan det avtales følgende tilleggsdekninger som er uten rett til fripoliseopptjening:

Barnepensjon

Forsikring som utbetales til etterlatte barn ved forsikredes død.

Betalingsfritak

Forsikring som dekker innskuddet til livrente ved arbeidsuførhet i forhold til uføregrad.

Forsikring som dekker premie for tilleggsdekninger ved arbeidsuførhet i forhold til uføregrad.

Ektefellepensjon

Forsikring som utbetales til etterlatt ektefelle ved forsikredes død. Med ektefelle menes også registrert partner.

Samboerpensjon

Forsikring som utbetales til etterlatt samboer ved forsikredes død.

Uførepensjon

Forsikring som utbetales til forsikrede ved arbeidsuførhet i forhold til uføregrad.

1.3 Informasjon til medlemmene

Når avtalen med forsikringstaker er inngått og første innbetaling er mottatt, vil medlemmene få tilsendt forsikringsbevis og vilkår. Medlemmene får tilsendt kontoutskrift som gir opplysninger om utviklingen i sparesaldo.

1.4 Definisjoner

Aktivaklasse

En spesifikk kategori av verdipapirer slik som for eksempel aksjer og rentepapirer m.m.

Bankdager og børsdager

Bankdager er dager i året hvor bankene i Norge er åpne. Børsdager er dager hvor Oslo Børs og eventuelle aktuelle utenlandske børser er åpne for kjøp og salg.

Fond

Verdipapirfond, jf. VPF § 1-2 nr (1) 1.

Forsikrede/medlemmet

Den persons liv eller helse sparingen og tilleggsdekningene knytter seg til.

Forsikrede/medlemmet omfatter pensjonsordningens medlemmer, deres ektefelle, barn, registrert partner og samboer når de er sikret eller mottar pensjon etter forsikringsavtalen.

Som forsikrede/medlem regnes også uførepensjonist som er blitt ufør mens han var i forsikringstakers tjeneste.

Forsikringen

Innskuddsbasert kollektiv livrente med investeringsvalg og de tilleggsdekninger som er tilknyttet avtalen.

Forsikringsbevis

Selskapets skriftlige bekreftelse til det enkelte medlemmet på den avtale som er inngått.

Forsikringstaker

Den som inngår avtale om Innskuddsbasert kollektiv livrente med investeringsvalg til fordel for sine ansatte.

Forsikringstid

Tiden fra første innbetaling til siste utbetaling til medlemmet.

Fortsettelsesforsikring/fortsatt pensjonsparing Individuell spareavtale med eventuelle tilleggsdekninger som medlemmet har rett til å opprette dersom medlemskapet i pensjonsordningen opphører.

Investeringsportefølje

En sammensetning av fond som tilbys av Selskapet som ett blant flere helhetlige plasseringsalternativ til enhver tid. Selskapet vil kunne endre fond og fondssammensetning i investeringsporteføljene løpende. Graden av risiko knyttet til den enkelte investeringsportefølje som Selskapet tilbyr forholder seg til dens forholdsmessige andel (vektning) i henholdsvis aksjer og rentefond m.m.

Retningslinjer for hver enkelt portefølje er tilgjengelig på forespørsel til Selskapet.

Investeringsvalg

Medlemmets valg av de investeringsporteføljer Selskapet til enhver tid tilbyr, eller medlemmets valg av sammensetning av andeler i henholdsvis aksjefond og obligasjonsfond m.m. innenfor Åpen investeringsprofil.

Pensjonskapitalbevis/fripolise

Bevis for oppspart pensjonskapital ved oppnådd pensjonsalder eller når medlemskapet i pensjonsordningen opphører. Tilleggsdekningene gir ikke rett fripolise.

Risikopremie

Premie for tilleggsdekninger som etableres i henhold til kapittel 3.

Risikotid

Tiden fra medlemmet omfattes av tilleggsdekningene til opprinnelig avtalt opphørsdato for disse, , eller til tidligere opphør av medlemskapet.

Samboer

Person som medlemmet

- a) har felles bolig og felles barn med, eller
- b) lever sammen med i ekteskaps- eller partnerskapslignende forhold når det godtgjøres at forholdet har bestått uavbrutt i de siste fem årene før dødsfallet, og det ikke forelå forhold som ville hindre at lovlig ekteskap eller partnerskap ble inngått.

Selskapet

SpareBank 1 Forsikring AS.

Spiresaldo

Opptjent pensjonskapital der verdien av de fondsandeler som er tilordnet medlemmet er beregnet etter gjeldende innløsningskurs.

Sparetid

Tiden fra første innskudd er innbetalt til avtalt utløpsdato for innskuddene, eller til tidligere opphør av medlemskapet.

Utbetalingstid for livrenten

Tiden fra første til siste utbetaling av livrenten.

Uttaksalder

Den alder livrenten skal utbetales fra.

Åpen investeringsprofil

Et investeringsvalg hvor medlemmet selv har anledning til å velge blant ulike fond som tilbys av Selskapet til enhver tid. De fond som medlemmet velger utgjør en egen fondsportefølje.

Vedtektene for de enkelte fond er tilgjengelig på forespørsel til selskapet.

1.5 Ikrafttredelse og utvidelse av forsikringen

Forsikringen gjelder fra den dag Selskapet har mottatt første innbetaling fra forsikringstakeren (se punkt 4.1).

Den trer i kraft for alle arbeidstakere som forsikringen skal omfatte og som da er helt arbeidsdyktige (se likevel annet avsnitt). Forsikringstakeren gir skriftlig erklæring om 100 % arbeidsdyktighet.

For arbeidstaker som ikke er 100 % arbeidsdyktig, trer forsikringen i kraft den dag vedkommende er 100 % arbeidsdyktig og Selskapet har fått skriftlig erklæring fra forsikringstakeren om dette.

Hvis forsikringsavtalen ved etableringen omfatter tilleggsdekninger og det kreves helseerklæring, er tilleggsdekningene betinget av at arbeidstakeren fremlegger tilfredsstillende helseerklæring på skjema fastsatt av Selskapet. Er ikke annet avtalt, trer forsikringen for den enkelte arbeidstaker i kraft den dag helseerklæringen er mottatt av Selskapet.

Hvis Selskapet ikke finner helsetilstanden tilfredsstillende kan opptaket skje på spesielle vilkår eller avslås. Utvidelse av forsikringen etter den avtale som er opprettet mellom forsikringstakeren og Selskapet, skjer enten ved at de forsikringsytelser som er fastsatt for den enkelte forsikrede blir forhøyet, eller ved at andre arbeidstakere enn de som tidligere er innmeldt, blir tatt med i forsikringen. Tredje avsnitt i dette punktet gjelder tilsvarende for utvidelsen. For øvrig gjelder de samme forsikringsvilkår og øvrige bestemmelser som gjaldt før utvidelsen også for forsikringen etter utvidelsen (se likevel sjetten avsnitt).

Ved enhver utvidelse av forsikringen kan Selskapet for utvidelsen beregne premien etter annen tariff og legge til grunn andre forsikringsvilkår og andre bestemmelser enn de som har vært gjeldende tidligere. Foretar Selskapet en slik endring, underrettes forsikringstakeren. Hvis denne ikke godtar endringen, bortfaller utvidelsen.

1.6 Opplysningsplikt

Forsikringstakeren og de forsikrede skal gi riktige og fullstendige svar på Selskapets spørsmål om helsemessige forhold, og gi opplysninger av eget tiltak om forhold som er av vesentlig betydning for risikoen, jf. FAL § 13-1. Er opplysningsplikten forsømt, gjelder det som er bestemt i FAL §§ 13-2, 13-3 og 13-4.

2. Særskilte vilkår for sparing til Livrente

2.1 Forvaltning av sparesaldo

Pensjonskapitalen skal forvaltes som en kollektivordning med egen sparekonto tilordnet investeringsportefølje eller egen fondsportefølje for hver arbeidstaker, med individuelt investeringsvalg.

Forsikringstaker velger ved etablering av avtalen hvilke investeringsvalg som ønskes for ordningen og fastsetter medlemmenes adgang til å foreta investeringsvalg i spare- og utbetalingstiden.

Innbetalinger vil snarest mulig bli brukt av Selskapet til å kjøpe andeler i de aktuelle fond, senest innen ti bankdager etter at Selskapet har mottatt innbetalingen.

Endringer i medlemmets investeringsvalg kan enten formidles via nettbank eller meldes skriftlig til

Selskapet (eventuelt som e-post). Selskapet gjennomfører investeringsvalget snarest mulig og senest ti bankdager etter mottatt melding. Innenfor bestemte investeringsporteføljer (gjelder ikke Åpen investeringsprofil) vil sammensetningen følge en nedtrappingsprofil slik at andelen i aksjefond reduseres når man nærmer seg opprinnelig avtalt uttaksalder. Valgt sammensetning legges til grunn ved plassering av senere innbetalinger, med mindre Selskapet har fått annen skriftlig beskjed.

Kjøp og salg skjer etter gjeldende kurs. Innløsnings- og salgskurs for andelene i fondene fastsettes hver børsdag. Ved kjøp benyttes salgskurs og ved salg benyttes innløsningskurs.

2.1.1 Rebalansering

Børsverdien av de enkelte fond varierer daglig og over tid. For best mulig å kunne opprettholde den opprinnelige forholdsmessige verdifordeling mellom fondene i en valgt investeringsportefølje eller egen fondsportefølje vil selskapet foreta omfordeling av investerte midler ved kjøp og salg av andeler i underliggende fond (rebalansering) hvert kvartal. Se nærmere detaljer om dette i retningslinjene for hver investeringsportefølje og i vedtektene for Åpen investeringsprofil.

Rebalansering medfører ingen kostnader for forsikringstaker eller medlem. Rebalansering vil bli gjennomført i både sparetiden og utbetalingstiden.

Det vil være konstante vekter for plassering av nye midler i henholdsvis aksjer og renter. I perioden mellom rebalansering av porteføljene vil aktivklassens relative vekt være en funksjon av markedsutviklingen, og dermed kunne avvike fra opprinnelig vektning.

Selskapet forbeholder seg retten til å foreta justeringer i tidsintervallene for rebalansering, samt hvilke verdimessige avvik som utløser rebalansering.

2.2 Force Majeure

Ved stenging av børser eller tilsvarende kriseforhold og suspensjon av enkeltfond fra børser, kan Selskapet suspendere sine plikter etter avtalen.

2.3 Endring/opphevelse av fond

2.3.1 Investeringsportefølje

Selskapet kan fritt endre fond innen samme aktivaklasse.

2.3.2 Åpen investeringsprofil

Selskapet forbeholder seg retten til å begrense tilbud av antall fond, ta inn nye fond og bestemme minimumsbeløp for investering i det enkelte fond for medlemmene. For øvrig gjelder vedtektene i det enkelte fond.

2.4 Utbetaling av livrente

Selskapet kan kreve nødvendig legitimasjon av den som fremsetter krav om utbetaling.

Ved uttaksalder vil medlemmet motta pensjonskapitalbevis med rett til straks begynnende livrente. Livrenten utbetales månedlig fra den måned forsikrede når uttaksalder og frem til avtalt opphørstidspunkt. Ved dødsfall før avtalt opphevelse, utbetales livrenten til og med måneden etter dødsfallet.

Månedlig utbetaling beregnes på grunnlag av sparesaldo dividert med gjenstående antall utbetalingsterminer til enhver tid.

Størrelsen på utbetalingen vil være avhengig av kursen på de enkelte fond på utbetalingstidspunktet. Medlemmet bærer risikoen for eventuell negativ avkastning.

Hvis den årlige livrenten på utbetalingstidspunktet er mindre enn om lag 20 % av folketrygdens grunnbeløp (G), kan

Selskapet på det tidspunkt omgjøre pensjonens løpetid til det hele antall år som er nødvendig for at den årlige utbetalingen skal utgjøre om lag 20 % av folketrygdens grunnbeløp.

2.5 Dødsfall

Ved forsikredes død i forsikringstiden tilfaller sparesaldo de gjenlevende medlemmer i bestanden til Kollektiv Livrente som livsgevinst. Selskapet tilfører livsgevinst til sparesaldo hver måned.

3. Særskilte vilkår for tilleggsdekninger

3.1 Uførepensjon

Hvis forsikringen omfatter uførepensjon, inntreffer retten til denne pensjon når den forsikredes arbeidsevne på grunn av sykdom eller ulykkestilfelle har vært nedsatt i et sammenhengende tidsrom av 12 måneder i risikotiden (se likevel punkt 3.7). Laveste uføregrad er fastsatt i avtalen.

Uførepensjonen utbetales fra den dag retten til uførepensjonen inntreer og så lenge den forsikrede har rett til uførepensjon likevel ikke ut over den dag livrenten skal begynne å utbetales. Uførepensjonen utbetales høyst ut måneden før den forsikrede når den opphørsalder som er fastsatt for uførepensjonen.

Hvis den forsikrede som mottar uførepensjon dør, utbetales uførepensjonen med uforandret beløp til utgangen av måneden etter døds måneden.

Uførepensjonen beregnes i forhold til graden av arbeidsuførhet. Arbeidsuførheten skal fastsettes på grunnlag av den nedsettelse av arbeidsevnen som sykdommen eller ulykkestilfellet etter en objektiv vurdering av foreliggende symptomer kan antas å ha medført. I denne vurdering skal det tas hensyn til den forsikredes arbeidsinntekt før arbeidsuførheten inntrådte og til vedkommendes arbeidsinntekt og arbeidsmuligheter etter dette tidspunkt. Ikke bare den forsikredes vanlige arbeid, men ethvert arbeid som kan passe for vedkommende, skal tas i betraktning. Hvis skifte av arbeid er nødvendig for helt eller delvis å gjenvinne arbeidsevnen, skal det likevel i en rimelig overgangstid tas hensyn til i hvilken grad den forsikrede kan utføre sitt vanlige arbeid.

3.2 Ektefellepensjon

Med ektefellepensjon menes pensjon til gjenlevende ektefelle, eventuelt til gjenlevende fraskilt ektefelle i samsvar med bestemmelsene i ekteskapslovgivningen.

Hvis forsikringen omfatter ektefellepensjon, inntreer retten til denne pensjon fra første dag i den måned den forsikrede dør, forutsatt at forsikrede døde i risikotiden (se likevel nedenfor).

Det avgjøres etter den ekteskapslovgivning som gjelder til enhver tid, om fraskilt ektefelle har rett til ektefellepensjon og i tilfelle hvorledes denne skal deles mellom ektefelle og fraskilt ektefelle.

Rett til ektefellepensjon inntreer ikke:

- a) når dødsfallet inntreffer innen ett år etter at ekteskapet blir inngått, og dødsfallet er en følge av sykdom som den forsikrede hadde, og som det må antas at den forsikrede kjente til, da ekteskapet ble inngått,
- b) når ekteskapet er inngått etter at den forsikrede har fylt 65 år,
- c) når ekteskapet er inngått etter at den forsikredes arbeidsevne er varig nedsatt med 50 % eller mer.

Ved utbetaling av ektefellepensjon, må det fremlegges:

- a) dødsattest,
- b) dokumentasjon for at den forsikrede på tidspunktet for dødsfallet var gift, med angivelse av ektefellens navn og adresse. Hvis den forsikrede hadde fraskilt ektefelle i live, må det også fremlegges dokumentasjon for den fraskiltes rett til ektefellepensjon etter den ekteskapslovgivning som gjelder.

3.3 Samboerpensjon

Med samboerpensjon menes pensjon til gjenlevende samboer.

Hvis forsikringen omfatter samboerpensjon, inntreer retten til denne pensjon fra første dag i den måned den forsikrede dør, forutsatt at forsikrede døde i risikotiden (se likevel nedenfor).

Rett til samboerpensjon inntreer ikke:

- a) når dødsfallet inntreffer innen ett år etter at samboerskapet blir etablert, og dødsfallet er en følge av sykdom som den forsikrede hadde, og som det må antas at den forsikrede kjente til, da samboerskapet blir etablert,
- b) når samboerskapet blir etablert etter at den forsikrede har fylt 65 år, når samboerskapet er etablert etter at den forsikredes arbeidsevne er varig nedsatt med 50 % eller mer.

Ved utbetaling av samboerpensjon, må det fremlegges:

- a) dødsattest,
- b) dokumentasjon for at den forsikrede på tidspunktet for dødsfallet var samboer, med angivelse av samboers navn og adresse.

Retten til etterlattepensjon for ektefelle eller registrert partner går foran rett til samboerpensjon.

3.4 Barnpensjon

Hvis forsikringen omfatter barnpensjon, inntreer retten til denne pensjon fra første dag i den måned den forsikrede dør forutsatt at forsikrede døde i risikotiden (se likevel nedenfor).

Pensjonen utbetales til og med den måned barnet når den alder som er fastsatt i avtalen. Dør barnet før det når denne alder, utbetales pensjonen til og med måneden etter barnets død. Hvis det er avtalt at barnpensjonen skal begynne å utbetales eller skal forhøyes når barnet når en bestemt alder, inntreer retten til pensjonen, eventuelt forhøyelsen, fra første dag i måneden etter at barnet når denne alder.

Retten til barnepensjon gjelder for den forsikredes egne barn, stebarn, adoptivbarn og fosterbarn. For adoptivbarn – unntatt stebarn som adopteres – gjelder likevel de innskrenkninger i retten til barnepensjon som er nevnt nedenfor.

Barn som er over den fastsatte alder, har rett til pensjon hvis barnet er helt og varig arbeidsufør på grunn av sykdom eller ulykkestilfelle og denne arbeidsuførhet allerede var inntrådt da barnet nådde denne alder.

Ved utbetaling av barnepensjon, må det fremlegges:

- a) dødsattest,
- b) aldersattest for barn,

Ved utbetaling av barnepensjon etter bestemmelsene i fjerde avsnitt må det fremlegges dokumentasjon for at barnet er helt og varig arbeidsufør.

Barnepensjon deles likt på alle barn med lik rett til pensjon.

3.5 Betalingsfritak

Hvis forsikringen omfatter betalingsfritak ved arbeidsuførhet, blir det ved hel eller delvis arbeidsuførhet gitt helt eller delvis fritak for innskudd til livrente og premie for tilleggsdekningene.

Retten til betalingsfritak inntreer når den forsikredes arbeidsevne på grunn av sykdom eller ulykkestilfelle har vært nedsatt i et sammenhengende tidsrom av 12 måneder i risikotiden. Laveste uføregrad er fastsatt i avtalen.

Betalingsfritak gis i forhold til uføregrad og arbeidsuførhetens varighet, se punkt 3.1. Det månedlige betalingsfritaket for innskudd til livrente blir ved en uføregrad på 100 % beregnet av siste månedlige innskudd for forsikrede før arbeidsuførheten inntreffer.

Ved en lavere uføregrad blir betalingsfritaket beregnet forholdsmessig.

Den delen av betalingsfritaket som dekker innskudd til livrente blir overført til medlemmets sparesaldo.

Bestemmelsene i punktene 3.6 og 3.7 nedenfor gjelder også for betalingsfritaket.

3.6 Forholdsregler ved arbeidsuførhet

Den som vil fremsette krav om uførepensjon, må underrette Selskapet så snart som mulig.

Vedkommende plikter å gi opplysning om alle forhold som står i forbindelse med arbeidsuførheten og må fremlegge legeerklæring. Opplysningene og legeerklæringen gis på skjema som er fastsatt av Selskapet.

Så lenge uførepensjonen utbetales, plikter den forsikrede å holde Selskapet underrettet om sin helsetilstand og arbeidsevne, og la seg undersøke av lege så ofte og i den utstrekning Selskapet finner det nødvendig. Den forsikrede plikter å følge de forskrifter som legen gir.

Selskapet har rett til å søke opplysninger hos lege, sykehus, NAV eller annet forsikringsselskap.

Skadelidte har selv rett til å velge lege. Spesialist ved Universitetssykehus HF bør fortrinnsvis benyttes.

Hvis forsikringstakeren eller den forsikrede med forsett eller grov uaktsomhet ikke gjør det vedkommende plikter etter denne bestemmelse, svarer Selskapet ikke mer enn det som må antas at Selskapet ville ha dekket om plikten var blitt oppfylt.

3.7 Begrensninger i retten til uførepensjon og betalingsfritak

Retten til uførepensjon og betalingsfritak inntreer ikke når arbeidsuførheten skyldes

- a) skade eller forverring av skade som er fremkalt med forsett av den forsikrede selv, jf. FAL § 13-8 første ledd,
- b) sykdom eller lyte som den forsikrede hadde og må antas å ha kjent til ved inntredelsen i forsikringen, og som innen to år deretter medfører arbeidsuførhet, jf. FAL § 19-10 når det ikke er krevd helseerklæring av forsikrede.

For forhøyelse av uførepensjonen som ikke skyldes generell lønnsforhøyelse hos forsikringstakeren eller økning i folketrygdens grunnbeløp, gjelder tilsvarende bestemmelse. Toårsfristen regnes fra den dag uførepensjonen blir forhøyet.

Hvis den forsikrede før opptaket i forsikringen var med i annen tjenstepensjonsordning, og det ikke har vært avbrudd i uførepensjonen eller betalingsfritaket, regnes toårsfristen fra opptaket i den tidligere tjenstepensjonsordning.

Denne bestemmelsen gjelder ikke dersom det blir avkrevd helseopplysninger ved innmelding, jf. FAL § 13-1.

3.8 Premie og overskudd for tilleggsdekningene

For tilleggsdekningene betales det ettårig risikopremie uten spareelemen. Reguleringsfond for uførepensjon benyttes til økning av uførepensjon under utbetaling. Oppregulering i et år skal likevel ikke overstige en prosentvis regulering i samsvar med endringen i grunnbeløpet i folketrygden.

Tilleggsdekningene opphører i sin helhet ved utløpet av risikotiden.

3.9 Utbetaling av tilleggsdekninger

Enhver tilleggsdekning blir utbetalt til den som har retten til denne mot de legitimasjoner Selskapet finner nødvendige.

Selskapet kan godskrive forsikringens premiefond for uførepensjonen i tidsrommet forsikrede i en overgangstid får utbetalt lønn eller annen godtgjørelse fra forsikringstakeren. Dette gjelder i tilfelle utbetalingen, sammen med eventuelle ytelser fra folketrygden for samme tidsrom, tilsvarer den forsikredes lønn på det tidspunkt arbeidsuførhet inntrådte.

Hvis ikke annet er avtalt, blir pensjonene utbetalt månedlig etterskuddsvis.

For Selskapets plikt til å betale renter, gjelder FAL § 18-4.

4. Generelle bestemmelser

4.1 Innbetaling

Innskudd til livrente og premie for eventuelle tilleggsdekninger betales den dato som er avtalt mellom forsikringstakeren og Selskapet.

Pensjonsinnskudd som måtte være innbetalt for en periode ut over sparetidens opphør, tilføres avtalens innskuddsfond. Premien for eventuelle tilleggsdekninger utover betalingsfritak faktureres separat. Premie som måtte være innbetalt for en periode ut over risikotiden, tilføres avtalens premiefond. Pensjonsinnskudd og premie skal også betales helt eller delvis for medlem i lovbestemt permisjon, samt for helt eller delvis sykmeldt medlem som helt eller delvis fratrer arbeidsforholdet frem til retten til eventuelle uføreytelser (betalingsfritak og uførepensjon) inntreffer. Misligholdt pensjonsinnskudd og premie kan dekkes av midler på innskuddsfond. Omkostningene dekkes av forsikringstakeren med unntak av forvaltning som dekkes av medlemmet.

4.2 Innbetaling til innskuddsfond og premiefond

Forsikringstakeren kan innbetale beløp til avtalens innskuddsfond og premiefond.

4.3 Endringer og reguleringer

4.3.1 Forsikringstakers rett til å foreta endringer i forsikringsavtalen

Forsikringstakeren kan når som helst avtale med Selskapet endringer i pensjonsordningen. En slik endring (eller regulering av innskuddet) må ikke redusere de verdier som er oppspart for de enkelte medlemmer på tidspunktet for endringen.

4.3.2 Medlemmets rett til å foreta endringer

Medlemmet har rett til å

- a) endre investeringsvalg i forsikringstiden, se punkt 2.1
- b) utsette starttidspunkt for alderspensjon dersom arbeidsforholdet fortsetter ut over avtalt uttaksalder, se punkt 2.4. Tilleggsdekningene opphører likevel ved opprinnelig avtalt opphørsalder.
- c) forlenge utbetalingsperioden for livrenten.

En endring etter b) eller c) må senest skje ved utløpet av måneden før opprinnelig avtalt uttaksalder.

4.3.3 Selskapets rett til å foreta endringer i forsikringstiden

Selskapet har rett til å endre disse bestemmelser i forsikringstiden slik at de til enhver tid er i samsvar med lovgivningen med tilhørende forskrifter, jf. FAL § 19-8. Samme rett har Selskapet til å foreta endringer i samsvar med generelle og konkrete pålegg fra offentlige myndigheter i henhold til skattelovgivningen og tilsynslovgivningen for forsikringsvirksomhet med tilhørende forskrifter. For øvrig kan Selskapet foreta endringer i disse bestemmelser som er av praktisk og redaksjonell art.

Videre kan Selskapet gjennomføre endringer av risikopremie, kostnadsstruktur- og satser, samt foreta endringer og avvikling av fond i henhold til punkt 2.3 foran. Selskapet vil spesielt for tilleggsdekningene kunne endre risikopremien som følge av risikoklasseinndeling og erfaringer på forsikringen og bestanden for øvrig. I henhold til FVL § 3-5 kan Selskapet ikke gjøre endringen gjeldende før første ordinære premieforfall minst fire måneder etter at forsikringstakeren har mottatt underretning om den fastsatte endringen.

Selskapet forbeholder seg også rett til å endre betalingsmåte og –rutiner, samt andre rutiner for skriftlig informasjon og kommunikasjon med medlemmene, i den utstrekning dette er nødvendig på grunn av informasjonstekniske (IT) tilpasninger i Selskapets driftssystemer, eller på grunn av bestemmelser/pålegg fra offentlige myndigheter.

4.4 Utmelding

Forsikringstakeren kan ikke melde den forsikrede ut av forsikringen så lenge vedkommende hører til den gruppe eller de grupper av arbeidstakere som forsikringen omfatter. Trer den forsikrede ut av gruppen, plikter forsikringstakeren å melde vedkommende ut av ordningen (se likevel annet og tredje ledd).

Utmelding kan ikke finne sted hvis forsikringen omfatter uførepensjon eller betalingsfritak, og den forsikrede er arbeidsufør med en uføregrad som er høyere eller lik den uføregrad som gir rett til uføreytelser i henhold til forsikringsavtalen. Se også punktene 3.6 og 3.7. Hvis retten til uførepensjon eller betalingsfritak ikke inntreer i henhold til bestemmelsene i punktene 3.6 og 3.7, kan utmelding likevel finne sted.

Hvis forsikringsavtalen omfatter uførepensjon eller betalingsfritak, skal forsikringstakeren samtidig med utmeldingen sende Selskapet en erklæring om den forsikredes arbeidsevne. Forsikringstakeren eller Selskapet plikter å gi forsikrede skriftlig påminnelse om utmeldingen. Forsikringen opphører tidligst 14 dager etter at slik påminnelse er sendt. Ved forsikringstilfeller som Selskapet svarer for i denne tiden, kan Selskapet gjøre fradrag i erstatningen i den utstrekning vedkommende i mellomtiden er kommet med i tilsvarende forsikringsordning og får erstatning fra denne.

Ved utmelding har den forsikredes rett til opptjent sparesaldo. Det utstedes pensjonskapitalbevis for den sparesaldo som er opparbeidet for medlemmet inntil utmelding eller opphør. Dersom medlemstiden ved utmeldingen er kortere enn det antall måneder som er fastsatt i forsikringsavtalen, har forsikrede likevel ikke rett til opptjent sparesaldo. Sparesaldo vil i dette tilfelle bli overført til forsikringstakers innskuddsfond. Ved utmelding opphører tilleggsdekningene i sin helhet.

Disse vilkårene gjelder også for pensjonskapitalbeviset så langt de passer. De rettigheter og plikter som foran er tillagt forsikringstakeren, går over på den forsikrede ved utløpet av de frister som er nevnt i punktene 4.5 og 4.6.

4.5 Opphør av avtalen

Hvis forsikringstakeren innstiller sin virksomhet eller arbeidsgiveren blir alene igjen som medlem i pensjonsordningen, opphører hele avtalen. Det samme gjelder hvis forsikringstakeren sier opp avtalen eller misligholder innbetalingene.

Ved opphør har medlemmet de rettigheter som fremgår av punktene 4.4 og 4.6.

Ved opphør skal de forsikrede varsles skriftlig eller på annen forsvarlig måte. For den enkelte forsikrede opphører forsikringen i så fall tidligst én måned etter at varsel er gitt eller vedkommende på annen måte er blitt kjent med forholdet.

Ved forsikringstilfeller som Selskapet svarer for i denne tiden, kan Selskapet gjøre fradrag i erstatningen i den utstrekning vedkommende i mellomtiden er kommet med i en tilsvarende forsikringsordning og får erstatning fra denne.

For forsikrede som er arbeidsufør, men uten rett til uføreerstatning ved opphøret, står Selskapet likevel risikoen for fulle forsikringsytelser så lenge forsikrede er sammenhengende arbeidsufør med en uføregrad som er høyere eller lik den uføregrad som gir rett til uføreytelser i henhold til forsikringsavtalen, men ikke utover 12 måneder fra den dag arbeidsuførheten inntrådte. Ved utløpet av nevnte tidsrom fastsettes den forsikredes eventuelle rett til uførepensjon og/eller betalingsfritak.

4.6 Fortsettelsesforsikring

Medlemmet har etter utmelding eller opphør av pensjonsordningen rett til å fortsette pensjonssparing og tilleggsdekningene ved selv å betale innskudd og premie fra tidspunktet for uttredelsen. Ved slik sparing vil midlene holdes atskilt fra de midlene som er innbetalt i den kollektive livrente. Selskapet plikter da å underrette den forsikrede om vedkommendes rett til å inngå avtale om fortsatt pensjonssparing og fortsettelsesforsikring for tilleggsdekninger. Premien for tilleggsdekningene fastsettes etter de tariffer som til enhver tid gjelder for individuell fortsettelsesforsikring.

Den forsikrede kan benytte sin rett til å inngå avtale om fortsettelsesforsikring i inntil seks måneder etter at Selskapets ansvar er opphørt, uten å gi nye helseopplysninger.

Forsikringstakerens plikt til å gi opplysninger har samme rettsvirkning for en individuell forsikring som for den kollektive forsikringen.

4.7 Gjenkjøp

Rettigheter i pensjonsordningen kan ikke gjenkjøpes.

4.8 Flytting

Hvis forsikringstakeren sier opp avtalen for overføring til annen pensjonsordning, opphører forsikringen på det tidspunkt oppsigelsen av avtalen kommer til Selskapet, eventuelt på et avtalt fremtidig tidspunkt.

Midlene kan overføres til et annet selskap etter regler gitt i FL kapittel 11. I tillegg påløper det flyttegebyr i henhold til FL § 11-5. I spesielle tilfeller kan retten til innløsning av fondsandeler være begrenset i henhold til VPF §§ 4-12 og 9-1.

4.9 Krig og annen katastrofe

Under krig som Norge kommer med i, kan Selskapet etter Kongens nærmere bestemmelse

- a) la forfalte forsikringsytelser samt oppspart verdi etter bestemmelsene i de neste avsnittene foreløpig bare bli utbetalt delvis,
- b) begrense pensjoner som dekkes direkte av innskuddsfond og premiefond.

En slik ordning skal etter Kongens nærmere bestemmelse oppheves så snart forholdene gjør det mulig.

For utvidelser av forsikringer i de siste tre måneder før Norge kom med i krigen eller under krigen, og for nye forsikringer som er kommet i stand i denne tid, gjelder følgende:

- a) Ved dødsfall annulleres forsikring, og sparesaldo benyttes som engangspremie til dekning av etterlattepensjon til de etterlatte.
- b) Ved arbeidsuførhet annulleres forsikringens uførepensjon og betalingsfritak. Fra samme tidspunkt faller premien for uførepensjon og betalingsfritak bort.

Det ovenstående gjelder dersom den forsikrede blir arbeidsufør med en uføregrad som er høyere eller lik den uføregrad som fremgår av avtalen, som direkte følge av krigen, og det ikke er gjort annen avtale med Selskapet.

Bestemmelsene gjelder uansett når forsikringen er kommet i stand hvis den forsikrede dør eller blir arbeidsufør som følge av deltakelse i krig under kommando av et land som ikke er alliert med Norge.

Forsikringsytelser for forsikringer som har vært i kraft, og midler på innskuddsfond og premiefond under krig som Norge har vært med i, kan settes ned etter Kongens bestemmelse og etter regler som han fastsetter, når de tap Selskapet har hatt på grunn av krigen gjør dette nødvendig for at Selskapet skal kunne fortsette driften.

Uten at Norge har vært i krig, kan reglene over, etter Kongens bestemmelse, gis tilsvarende anvendelse hvis de tap Selskapet har hatt på grunn av krig eller annen katastrofe gjør det nødvendig for at Selskapet kan fortsette driften. Bestemmelser som er truffet i henhold til dette punkt, skal oppheves i den utstrekning forholdene måtte gjøre det mulig, etter regler som fastsettes av Kongen.

4.10 Foreldelse

Krav om pensjonsutbetaling fra denne pensjonsordningen er foreldes i henhold til reglene i FAL § 18-6.